

Utjecaj lokalne samouprave na poljoprivredu Osječko-baranjske županije

---

Pavić, Matej

Undergraduate thesis / Završni rad

2016

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of agriculture / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Poljoprivredni fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:151:238751>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-09-10**

Sveučilište Josipa Jurja
Strossmayera u Osijeku

**Fakultet
agrobiotehničkih
znanosti Osijek**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the Faculty of Agrobiotechnical Sciences Osijek - Repository of the Faculty of Agrobiotechnical Sciences Osijek](#)

**SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA
POLJOPRIVREDNI FAKULTET U OSIJEKU**

Matej Pavić

Preddiplomski studij smjer Agroekonomika

Utjecaj lokalne samouprave na poljoprivredu Osječko-baranjske županije

Završni rad

Osijek, 2016.

**SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA
POLJOPRIVREDNI FAKULTET U OSIJEKU**

Matej Pavić

Preddiplomski studij smjer Agroekonomika

Utjecaj lokalne samouprave na poljoprivredu Osječko-baranjske županije

Završni rad

Povjerenstov za ocjenu i obranu završnog rada:

1. izv.prof.dr.sc. Jadranka Deže, predsjednik
2. izv.prof.dr.sc Tihana Sudarić, mentor
3. izv.prof.dr.sc. Ljubica Ranogajec,član

Osijek, 2016

SADRŽAJ

1. UVOD	2
2. POLJOPRIVREDA I POLJOPRIVREDNA PROIZVODNJA U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI	4
2.1. Poljoprivreda	4
2.2. Poljoprivreda u Osječko-baranjskoj županiji	6
3. UTJECAJ LOKALNE SAMOUPRAVE NA POLJOPRIVREDU OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE	11
3.1. Potpore poljoprivredi Osječko-baranjskoj županiji	11
3.2. Projekti i subvencije lokalne samouprave Osječko-baranjske županije poljoprivrednicima.....	13
3.3. Učinci i perspektive	14
4. ISTRAŽIVANJE O UTJECAJU LOKALNE SAMOUPRAVE NA POLJOPRIVREDU OSJEČKO BARANJSKE ŽUPANIJE.....	16
4.1. Uzorak, metode i cilj istraživanja	16
4.2. Uzorak i rasprava.....	16
5. ZAKLJUČAK	29
6. POPIS LITERATURE	30
7. SAŽETAK.....	32
8. SUMMARY.....	32
9. PRILOG.....	33
10. POPIS GRAFOVA.....	36
TEMELJNA DOKUMENTACIJSKA KARTICA.....	37

1. UVOD

Poljoprivreda je djelatnost koja je određena prirodnim (prirodni resursi) i društvenim čimbenicima (proizvodnja, podjela rada). Poljoprivredu u Osječko-baranjskoj županiji dugo vremena prate problemi, što zbog političke situacije, toliko i zbog neprovođenja gospodarskih aktivnosti za razvitak poljoprivrede. Kada je riječ o poljoprivredi navedene županije važnost ove djelatnosti je u poticanju rasta nepoljoprivrednih sektora, što rezultira povećanjem zaposlenosti i poboljšanjem standarda života. Također, održavanje poljoprivredne aktivnosti je od izuzetnog značaja jer je glavni korisnik raspoloživog zemljišta, proizvođač hrane, te izvor egzistencije stanovništva. Ovdje poljoprivreda ima veliku ulogu u upravljanju održivim razvojem ruralnih područja, zaštiti okoliša i očuvanju biološke raznolikosti.

Predmet izrade završnog rada je utjecaj lokalne samouprave na poljoprivredu Osječko-baranjske županije a ciljevi rada su prikazati:

- pojmovno određenje poljoprivrede
- značaj poljoprivrede za Osječko-baranjsku županiju
- utjecaj lokalne samouprave na poljoprivredu u Osječko-baranjskoj županiji
- rezultate provedenog istraživanja o mišljenju poljoprivrednika o utjecaju lokalne samouprave Osječko-baranjske županije.

Na temelju teorijskog dijela postavljaju se istraživačka pitanja iz kojih se definiraju ciljevi istraživanja, kao i hipoteze koje će se potvrditi i(ili) opovrgnuti.

Istraživačka pitanja ovog rada su:

- Kakav utjecaj ima lokalna samouprava Osječko-baranjske županije na poljoprivredu?
- Koje je mišljenje poljoprivrednika o utjecaju lokalne samouprave Osječko-baranjske županije na poljoprivredu?

U okviru rada se postavljaju i određene pretpostavke, te se prikazuje njihova provedba. Definira se temeljna hipoteza, te u ovom radu dvije pomoćne hipoteze.

Osnovna hipoteza rada glasi:

Poljoprivrednici Osječko-baranjske županije nema motivaciju za apliciranje na projekte, te dodjelu financijskih sredstava.

Prva pomoćna hipoteza glasi

Veliki proizvođači i veliki subjekti imaju više mogućnosti i znanja za aplikaciju na projekte lokalne samouprave

Druga pomoćna hipoteza glasi:

Mali proizvođači nisu dovoljno motivirani za aplikaciju na projekte zbog nepovoljnih uvjeta, ali i neznanja o dodjeli istih.

Prilikom izrade rada za bolje razumijevanje predmeta rada i postizanje cilja rada korištene su sljedeće znanstvene metode:

- analiza sadržaja
- desk research metoda
- anketni upitnik.

Izvori podataka za pisanje ovoga rada se dijele na primarne i sekundarne izvore. Primarni izvori su rezultati provedenog istraživanja, dok sekundarni izvori su knjige, članci i publikacije na hrvatskom jeziku koji se odnose na predmet rada.

Sva prikupljena saznanja i rezultati istraživanja dobiveni korištenjem navedenih metoda biti će korišteni u svrhu izražavanja ključnih stavova rada.

Rad sadrži pet dijelova. Prvi dio rada je *Uvod* u kojem se iznosi predmet i cilj rada, te struktura i korištene metode. Drugi dio rada *Poljoprivreda i poljoprivredna proizvodnja u Osječko-baranjskoj županiji* se odnosi na pojmovno određenje poljoprivrede, te važnost poljoprivrede za promatranu županiju. Treći dio rada je Utjecaj lokalne samouprave na poljoprivredu Osječko-Baranjske županije. Četvrti dio rada je *Istraživanje o utjecaju lokalne samouprave Osječko-baranjske županije na poljoprivredu*. Ovaj dio rada je empirijski dio koji se odnosi na provedeno istraživanje o percepciji poljoprivrednika. Peti dio rada je *Zaključak* donesen na temelju pisanog rada i korištene literature.

Na kraju rada se nalazi popis korištene literature, te popis tablica i slika korištenih u radu za bolje razumijevanje teksta.

2. POLJOPRIVREDA I POLJOPRIVREDNA PROIZVODNJA U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI

„Poljoprivredno zemljište kao i vode, zrak, šuma i biološka raznolikost spada u tzv. obnovljive prirodne resurse koji su jedan od temelja politike održivog razvoja svake zemlje. Prirodni resursi (prirodna dobra) kao sastavnice prirode koje imaju uporabnu vrijednost za čovjeka se mogu podijeliti na neobnovljive prirodne resurse i obnovljive prirodne resurse.“¹

Poljoprivreda je postupak proizvodnje hrane, sustavni proces proizvodnje tvari za čovjekovu prehranu i ishranu životinja. Poljoprivredna proizvodnja je dugotrajan proizvodni proces, koji se smatra najstarijom ljudskom djelatnosti. Pisani dokumenti o nastanku ove djelatnosti ne postoje, jer je starija od pisanih dokumenata, iako pojedini ostatci i arheološki nalazi upućuju na razdoblje od 10 000. do 7 000. godina prije nove ere.

2.1. Poljoprivreda

Svoju postojanost ljudski rod od davnina temelji na uzgajanju biljaka i životinja, kako bi zadovoljio svoje prehrambene potrebe. Razvojem znanosti i primjenom tehnoloških dostignuća krajem 19. i početkom 20. stoljeća dogodio se napredak u poljoprivrednoj proizvodnji.

„Poljoprivreda se transformirala od tradicionalne, nerazvijene djelatnosti u suvremenu, visokoproduktivnu i kapitalom intenzivnu proizvodnju u kojoj se sve više primjenjuje industrijski način proizvodnje, osobito u uzgoju stoke.“² (Čavrak, 2011)

---

¹ Analiza hrvatske politike upravljanja poljoprivrednim zemljištem, str. 4. http://s3-eu-west-1.amazonaws.com/zelena-akcija.production/zelena_akcija/document_translations/888/doc_files/original/Policy_analiza2.pdf. 20.08.2016.

Poljoprivredna proizvodnja je funkcija rada, prirodnih resursa i kapitala, te o međusobnoj povezanosti navedenih čimbenika ovisi poljoprivredna proizvodnja i razvoj poljoprivrede. Prirodni uvjeti su imali veći utjecaj u ranijim vremena (svjetlost, temperatura, tlo), nego danas, jer danas se poljoprivreda transformirala iz tradicionalne u modernu gospodarsku djelatnost. Radna snaga i zemljište se kroz povijest ne mijenjaju, i oni su temeljni čimbenici poljoprivredne proizvodnje.

Primarna zadaća finalne poljoprivredne proizvodnje je prehraniti stanovništvo, odnosno osigurati primarnu proizvodnju prehrambenih proizvoda. Zatim, poljoprivreda opskrbljuje industriju sirovinama poljoprivrednog podrijetla i još jedna funkcija poljoprivrede je izvozna funkcija, jer se želi što većim izvozom poljoprivrednih proizvoda ostvariti veći devizni priljev. U razvoju biljnog i životinjskog svijeta se događaju određeni biološki procesi, pa potreba za radom postoji samo u nekim fazama razvoja biljaka. Ubiranje plodova se odvija jednom godišnje, a potražnja za tim proizvodima je stalna, te je problem nedovoljne i neravnomjerne zaposlenosti radne snage i mala iskorištenost poljoprivrednih sredstava. Jedini način je uskladištenje proizvoda, te njihovo zamrzavanje kako bi se produljilo vrijeme ponude.

Poljoprivreda se može podijeliti prema sadržaju i prema stupnju utjecaja čovjeka na poljoprivrednu proizvodnju. Prema sadržaju poljoprivreda se dijeli na:

- biljnu proizvodnju – obuhvaća uzgoj jednogodišnjih i višegodišnjih biljaka
  - ratarstvo – obuhvaća uzgoj kultura na oraničnim površinama i u vrtovima
  - vinogradarstvo – obuhvaća uzgoj vinove loze
  - voćarstvo – uzgoj voćnih stabala, grmova i ostalih voćnih biljaka
  - livadarstvo – gajenje trava na livadama i pašnjacima
- životinjsku ili animalnu proizvodnju – obuhvaća uzgoj svih vrsta životinja neovisno o motivu kojim se rukovodi u organizaciji proizvodnje
  - stočarstvo
  - ribarstvo
  - pčelarstvo
  - svilarstvo.

Podjela poljoprivrede prema stupnju utjecaja čovjeka na poljoprivrednu proizvodnju je sljedeća:

- intenzivna – podrazumijeva poljoprivrednu proizvodnju koja se odvija uz razmjerno veliki utjecaj čovjeka, kako čovjek može na proizvodnju utjecati velikim ulaganjem živog rada i sredstava razlikuje se radno intenzivna od kapitalno intenzivne poljoprivrede
- ekstenzivna – za ovu su poljoprivrednu karakteristična niska ulaganja rada i sredstava.

Poljoprivreda ima specifičnu ulogu i zadaće u proizvodnji, raspodjeli, razmjeni i potrošnji materijalnih dobara. Funkcije poljoprivrede su:

- nezamjenjiva – smatramo proizvodnju biljnih i stočarskih proizvoda za prehranu stanovništva
- zamjenjiva
  - poljoprivreda kao tržište za razvoj industrije
  - proizvodnju sirovina potrebnih za industriju
  - proizvodnja poljoprivrednih proizvoda namijenjenih izvozu
  - sudjelovanje u stvaranju društvenog proizvoda
  - pružanje zaposlenja dijelu radno sposobnog stanovništva
  - pružanje mogućnosti djelu ukupnog stanovništva da na dohotku stvorenom u poljoprivredi nađe osiguranje vlastite egzistencije.

2.2. Poljoprivreda u Osječko-baranjskoj županiji

„Osječko-baranjska županija je kontinentalna županija u Panonskoj nizini na sjeveroistoku Hrvatske, smještena na površini od 4.152 km² na plodnom tlu Panonske nizine između rijeke Save, Drave i Dunava.“³ Područje Županije pretežito je ravničarsko i pogoduje razvitku poljoprivrede. Proizvodni kapaciteti u primarnom dijelu poljoprivrede svrstavaju Osječko-baranjsku županiju u najkvalitetniji dio hrvatske žitnice. Od ukupne površine županije

---

³ Županijska razvojna strategija Osječko-baranjske županije 2011.-2013., Osijek, 2011., str. 57.
<http://www.obz.hr/hr/pdf/strategija/2011/%C5%BDupanijska%20razvojna%20strategija%20Osje%C4%8Dko-baranjske%20%C5%BEupanije%202011.%20-%202013.pdf>, 20.08.2016.

poljoprivredne površine čine 58%, a šume 20%. Obradive poljoprivredne površine na području Županije omogućuju intenzivnu poljoprivrednu proizvodnju, kao i proizvodnju na ekološkim načelima.

„Površina obradivog zemljišta u Osječko-baranjskoj županiji je 231.273 ha, što je 8,4 ukupnog poljoprivrednog zemljišta u Republici Hrvatskoj, te navedeno svrstava Osječko-baranjsku županiju u najznačajniji poljoprivredni prostor zemlje.“ S obzirom da se uz poljoprivredu veže i prehrambena industrija, poljoprivreda u Osječko-baranjskoj županiji predstavlja jedan od značajnijih elemenata u gospodarstvu Županije. „U 2013. godini u djelatnosti poljoprivrede, šumarstva i ribarstva je poslovalo 176 poduzeća, od čega je 5% poduzeća Osječko-baranjske županije, koja su zapošljavala ukupno 3 983 osobe, gdje 9% čine zaposlenici Osječko-baranjske županije, a ostvaren je prihod od 2,8 milijardi kuna ili 12,2 u% ukupnog prihoda gospodarstva županije.“⁴

„U 2007. godini na području OBŽ je bilo oko 286.000 komada svinja, što je u odnosu na 1.348.000 na razini RH 20,4%. U razdoblju 2004-2007.godine udio svinja u OBŽ u odnosu na ukupan broj svinja u RH je porastao sa 16% u 2004. na 21% u 2007.“ Operativni program razvoja svinjogojstva doveo je do povećanja kapaciteta i uvođenja moderne tehnologije u procesu uzgoja, što za posljedicu ima povećanje efikasnosti ove proizvodnje. Kozarstvo je manje zastupljena stočarska grana. „U 2009. na području OBŽ registriran je 61 uzgajivač koza, što čini 4,5% ukupnog broja uzgajivača u RH. Broj grla se procjenjuje na 1.466 ili oko 3% populacije koza na nacionalnoj razini. Broj uzgojno valjanih grla kreće se oko 530 ili 4,5% u odnosu na RH.“⁴

„U 2009. godini na području OBŽ bilo je oko 2.600 uzgojno valjanih ovaca ili 5,27% u odnosu na ukupan broj ovaca u RH (48.500 grla)⁸⁰. U razdoblju 2005./2009., broj uzgojno valjanih grla ovaca smanjio se za 23%, dok ja na razini RH porastao za 57% u istom razdoblju.“

„U razdoblju 2005.-2009. godine broj pčelara na području OBŽ se povećao s 253 na 306 ili za 21%, čineći tako 9% ukupnog broja pčelara u Republici Hrvatskoj. Broj pčelinjih zajednica na području OBŽ je također zabilježio rast od 19% u istom razdoblju te dostigao brojku od 28.400 zajednica, što čini 9,5% od ukupnog broja pčelinjih zajednica u Republici Hrvatskoj.“⁵

---

⁴ Županijska razvojna strategija Osječko-baranjske županije 2011.-2013., Osijek, 2011., str. 57.

Prednost sektora poljoprivrede na području Osječko-baranjske županije je velika površina kvalitetnog poljoprivrednog tla, a dio poljoprivrednih površina je područje ekološke mreže Republike Hrvatske.

Važnost poljoprivrede za Osječko-baranjsku je važna je potiče i rast u nepoljoprivrednim sektorima. Što rezultira povećanjem zaposlenosti i poboljšanjem standarda života. Također, održavanje poljoprivredne aktivnosti je od izuzetnog značaja jer je glavni korisnik raspoloživog zemljišta, proizvođač hrane, te izvor egzistencije stanovništva. Ovdje poljoprivreda ima veliku ulogu u upravljanju održivim razvojem ruralnih područja, zaštiti okoliša i očuvanju biološke raznolikosti. Važnost razvoja poljoprivrede leži i u razvoju specijaliziranih održivih proizvođača (farme, plastenici, skladišta za žitarice), održanju i zapošljavanju malih i mješovitih gospodarstava (trajni nasadi, ekološka proizvodnja), razvoju tržišne infrastrukturu za poljoprivredne proizvode (mini mljekare i sirane, pogoni za preradu), te organiziranju lokalnih proizvođača.

Problemi koji trenutno postoje mogu se riješiti integralnim pristupom problemima, te ponudom odgovarajućih rješenja za pitanja i potrebe razvoja poljoprivrednog sektora u ruralnim sredinama. Važnost poljoprivrede ne iscrpljuje se u ekonomskom određenju, jer „poljoprivreda, selo i seljaštvo imaju pozitivan utjecaj na mnoga područja ukupne aktivnosti i društva: od obrambene sposobnosti zemlje do zaštite prirodne okoline.“⁶ (Čavrak, 2011)

Važnost poljoprivrede za Osječko-baranjsku županiju je u tome što očuvani okoliš, postojanje tradicijskih vještina i proizvoda, te raznolikost krajolika omogućuju praćenje novih trendova u potražnji za poljoprivrednim proizvodima. Također važnost poljoprivrede za ovo područje je i zbog jačanja multifunkcionalne uloge poljoprivrede i ruralnog prostora u društvu i gospodarstvu. Kada je riječ o obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima, ona su ključna za globalnu sigurnost hrane i očuvanja prirodnih resursa.“

Obiteljska poljoprivredna gospodarstva važna su jer:⁷(Horvat,2014.)

- pozitivno utječu na ukupnu prehrambenu sigurnost
- čuvaju poljoprivrednu bioraznolikost i održivost prirodnih resursa
- čuvaju ruralni prostor
- jačaju lokalnu ekonomiju
- zapošljavaju ljude.

Uz navedeno poljoprivredna proizvodnja i turizam su djelatnosti od velikog nacionalnog interesa, a s obzirom na ras proizvodnje ekoloških prehrambenih proizvoda geografski uvjeti Osječko-baranjske županije predstavljaju proizvodni potencijal, pa se može zaključiti kako su obiteljska poljoprivredna gospodarstva prepoznala potencijal ekološke proizvodnje.

Da bi poljoprivreda u Osječko-baranjskoj županiji i dalje mogla biti održiva, jer je od iznimne važnosti za ovaj dio Republike Hrvatske, potrebne su sljedeće promjene:

- promjene u površinama
- porast udjela obradivog zemljišta
- promjene u kulturama
- uzgoj novih kultura
- promjene u tehnologiji, organizaciji i metodama u poljoprivredi
- intenzifikacija poljoprivrede, uporaba moderne tehnologije i korištenje novih metoda, usmjerenost prema tržištu
- promjene u stočarstvu
- promjene u vlasničkim odnosima
- porast udjela društvenog, a zatim privatnog zemljišta
- obrazovanje stručnjaka bitan je preduvjet održivog gospodarenja.

Osim bavljenja tradicionalnom poljoprivredom sve veći broj obiteljskih gospodarstava okreće se bavljenju seoskim turizmom, kao profitabilnijom djelatnošću, gdje kroz gastronomsku ponudu mogu ujedno i ponuditi proizvode vlastitog domaćinstva kao kulen, sir i vino.

S ciljem poticanja i unaprjeđenja poljoprivrede Osječko-baranjska županija je razvila i potiče ostvarivanje brojnih projekata. Projektima se želi omogućiti prepoznatljivost domaćih proizvoda, te stvaranje brenda poljoprivrednih proizvoda Osječko-baranjske županije.

Kroz osnivanje clustera kao otvorenih i dinamičnih asocijacija ne samo poduzetništva, već i znanosti, politike i građanskih inicijativa ostvaruju se zajednički interesi čime se postiže bolja cijena proizvoda, bolja kvaliteta primjenom novih metoda standardizacijom i certifikacijom, veći proizvodni kapaciteti, nove tehnološke mogućnosti, bolji uvjeti na tržištu i povećanje prodaje te gospodarski rast.

3. UTJECAJ LOKALNE SAMOUPRAVE NA POLJOPRIVREDU OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE

Osječko-baranjska županija izdvaja sredstva iz proračuna namijenjena unaprjeđenju poljoprivrede i ruralnog razvoja, kako bi se očuvao ruralni prostor i unaprijedila kvaliteta života.

3.1. Potpore poljoprivredi Osječko-baranjskoj županiji

U Osječko-baranjskoj županiji se dodjeljuju potpore za poljoprivredu, a iste će biti navedene i opisane u nastavku.

Potpore za istraživačke projekte u poljoprivredi se dodjeljuje za:⁸

- istraživanje tržišta i marketinga u poljoprivredi
- istraživanje o u području prerade, skladištenja i čuvanja poljoprivrednih proizvoda i
- istraživanje vezano uz navodnjavanje, stočarsku proizvodnju, dugogodišnje nasade i ekološku proizvodnju.

Aplicirati na projekt mogu sve pravne registrirane osobe za istraživačke radove koje se odnose na poljoprivredu i područje Osječko-baranjske županije. Potpora iznosi od 10.000,00 do 50.000,00 kuna, ovisno o značenju projekta za unaprjeđenje poljoprivrede.

Sljedeća potpora je za pomoć oštećenima u slučaju elementarnih nepogoda u poljoprivrednoj proizvodnji za:

- objekte za poljoprivrednu proizvodnju kada ne ostvaruju pomoć iz državnog proračuna
- sredstva za poljoprivrednu proizvodnju.

Na projekt mogu aplicirati sva obiteljska gospodarstva i obrti s područja Osječko-baranjske županije, dok je visina potpore 25% utvrđene štete.

---

⁸ Osječko-baranjska županija, Poljoprivreda i prehrambena industrija, <http://www.obz.hr/hr/index.php?tekst=103>, 20.08.2016.

Također, županija je osigurala i potpore za sve sudionike manifestacija koje se odnose na poljoprivredni razvoj, te očuvanje baštine Osječko-baranjske županije. Korisnici projekta su svi sudionici manifestacije s područja promatrane županije. Potpora je namijenjena za podmirenje troškova zakupa izložbenog prostora, te marketinškog materijala i drugih troškova koji se odnose na manifestacije poljoprivrede u iznosu od 50% ukupnih troškova.

Vrlo značajna je i sjedeća osigurana potpora, a to je potpora za edukaciju poljoprivrednika. Navedena potpora „dodjeljuju se sudionicima i organizatorima stručnih skupova, predavanja, radionica, seminara i drugih oblika edukacija (vezano uz nove tehnike i tehnologije u poljoprivrednoj proizvodnji, rezultate istraživanja usmjerenih unaprjeđenju i povećanju poljoprivredne proizvodnje, te opće stjecanje novih znanja i vještina iz sektora poljoprivrede).“⁹ Ovom potporom županija plaća cjelokupni iznos educiranja.

S obzirom na sve veću prepoznatljivost poljoprivrednih proizvoda na području Osječko-baranjske županije Župnija je osigurala potporu za proizvodnju autohtonih proizvoda (50% ukupnih troškova proizvodnje) za sljedeće djelatnosti:

- proizvodnju mliječnih proizvoda (sira)
- proizvodnju, punjenje i pakiranje meda
- proizvodnju tradicionalnih mesnih proizvoda
  - trajnih suhomesnatih proizvoda i slanine
  - trajnih i kuhanih kobasica
  - čvaraka i domaće svinjske masti.

Zbog sve veće važnosti malih poduzetnika Županija je osigurala i potpore malim poduzetnicima u poljoprivredi koji prikazu razvojne projekte u kojima će se povećati postojeći kapacitet i zaposliti novi zaposlenici u iznosu od 50% troškova ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu u sklopu odredbi razvojnog projekta.

Županija dodjeljuje i potporu za povećanje produktivnosti tla za sve poljoprivrednike na temelju analiza ovlaštenih tijela i izvršenih analiza. „Visina potpore iznosi do 50% opravdanih troškova, a iznosi maksimalno 1.000.000,00 kuna. Opravdani troškovi su troškovi vezani uz poboljšanje i povećanje produktivnosti tla nastali u zadnje dvije godine od podnošenja zahtjeva na poljoprivrednom zemljištu koje podnositelj zahtjeva ima u vlasništvu, zakupu,

dugogodišnjem zakupu ili drugom obliku korištenja i odnose se na troškove kalcizacije, humizacije, fosfatizacije, unos mikroelemenata ili druge agrotehničke mjere.“¹⁰

Županija daje i potpore za uređenje ruralnog prostora s ciljem gradnje i održavanja ruralne infrastrukture kako bi se poboljšala komunikacijska veza ruralnog prostora u iznosu od 50% opravdanih troškova.

„Projekt robne burze koji je pokrenula Županija temelji se na spoznaji da je proces razvitka tržišnih odnosa u okviru društveno-gospodarskog sustava Republike Hrvatske, ostvario najniži stupanj razvitka u oblasti poljoprivrede, i to primarno u prometu poljoprivrednih proizvoda. Zbog toga Republika Hrvatske samo djelomično koristi jedan od najznačajnijih resursa, potpuno je nekonkurentna u segmentu poljoprivrede u odnosu na svoje okruženje i nalazi se u vrlo nepovoljnoj pregovaračkoj poziciji u procesu integriranja u europske asocijacije. Vrlo važnu fazu kompletiranja tržišnog pristupa hrvatskog društveno-gospodarskog sustava predstavlja osnivanje i funkcioniranje robne burze. Osnivanjem robne burze izgradila bi se značajna infrastrukturna potpora razvitku hrvatskog gospodarstva i to posebno u stabiliziranju tržišta poljoprivrednih proizvoda, unaprjeđenju poljoprivredne proizvodnje daljnjem razvitku tržišta kapitala. To je izuzetno kompleksan projekt koji je valoriziran odgovarajućim istraživanjima u sklopu studije „Robna burza poljoprivrednih proizvoda kao infrastrukturna potpora razvitku hrvatskog gospodarstva“ koju je po narudžbi Osječko-baranjske županije izradio Ekonomski fakultet u Osijeku. Temeljem izrađenog elaborata, Županijska skupština je prihvatila temeljne dokumente kojima se utemeljuje Robna burza sa sjedištem u Osijeku. Predstoje aktivnosti ostvarivanja ovog projekta.

3.2. Projekti i subvencije lokalne samouprave Osječko-baranjske županije poljoprivrednicima

S gotovo 140 tisuća kuna potpora Grad Osijek u 2014. godini potpomogao je realizaciju 27 projekata u gospodarstvu i poljoprivredi. Grad dodjeljuje novčana sredstva za tradicionalne obrte, osiguranje poljoprivrednih usjeva, nabavu voćnih sadnica, sustave navodnjavanja i podizanja plastenika.

---

¹⁰ Osječko-baranjska županija, Poljoprivreda i prehrambena industija, <http://www.obz.hr/hr/index.php?tekst=103>, 20.08.2016.

„Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju isplatila je prvu ratu za novih 30 projekata unutar operacije 6.3.1. "Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava". Ukupno je do sada odobren 831 projekt s iznosom potpore od 94,5 milijuna kuna.“¹¹

Ovu potporu poljoprivrednici mogu iskoristiti za cijeli niz aktivnosti kojima će unaprijediti svoje gospodarstvo, mogu kupiti zemljište, domaće životinje, bilje, sjeme i sadni materijal, mehanizaciju i opremu (čak i rabljenu) te solarne ploče. U okviru navedene operacije poljoprivrednici mogu podizati nove nasade te izgraditi objekte za prodaju i prezentaciju vlastitih poljoprivrednih proizvoda. Do sada je za pokretanje aktivnosti iz poslovnog plana poljoprivrednicima isplaćeno ukupno 22 milijuna kuna.

„Od 1. travnja ove godine do iskorištenja sredstava, a najkasnije do 30. studenog ove godine, na području Belog Manastira traje natječaj za dodjelu potpora u poljoprivredi, koji će biti raspisan i za 2017., odnosno 2018. godinu.

"Natječaj se odnosi na potpore u plasteničkoj proizvodnji cvijeća, povrća, voća, gljiva i ljekovitog bilja, potom proizvodnju meda, zatim biljnu i stočarsku ekološku te organsku poljoprivrednu proizvodnju.“ Općina Beli Manastir svojim projektima želi privući početnike u primarnim poljoprivrednim djelatnostima. Natječaju mogu pristupiti i poljoprivrednici koji se bave plasteničkom, te organskom i eko proizvodnjom. „Natječaj je podijeljen u pet mjera, a ukupni raspoloživi iznos za ovu godinu je 300.000 kuna. Krajnji cilj natječaja je cilj razvitak poljoprivrednih grana koje bi mogle donositi određeni profit.

3.3. Učinci i perspektive

Poljoprivreda je usko vezana za područje etike i politike. U današnjem vremenu društvo je višestruko vezano za poljoprivredu iako o tome ne razmišlja i nije toga svjesno. Do sada se uspjela osigurati stabilna i adekvatna ponuda na tržištu čime se konkurira na širem području. Iako je potrebno još puno toga napraviti kako bi se pojačala institucionalna potpora poljoprivrednom sektoru i time zaštitio dohodak poljoprivrednika.

Rastuća očekivanja potrošača glede sigurnosti kakvoće hrane postaju sve veći izazov za proizvođače, zakonodavce, nevladine organizacije, te međunarodne trgovinske partnere.

---

¹¹ Lokalna samouprava Beli Manastir, <http://www.obz.hr/hr/index.php?tekst=12>, 20.08.2016.

Građani širom svijeta s pravom očekuju da hrana bude zdravstveno ispravna i visoke kakvoće, ali da je i propisno pakirana, te prikladna za konzumaciju u različitim uvjetima. Naša zemlja ne zaostaje za tim trendovima.

U 21. stoljeću, nijedna zemlja se ne može promatrati izvan kretanja i događanja na međunarodnom tržištu. Poljoprivreda u cijelom svijetu, pa tako i u Hrvatskoj, posebno Osječko-baranjskoj županiji je pod konstantnim utjecajem promjena i izazova izazvanih ekonomskim faktorima, klimatskim promjenama, liberalizacijom tržišta i porastom cijena. Sve promjene utječu na poljoprivredne proizvođače. Slobodnom trgovinom se izmjenjuju dobra ili usluge bez ikakvih prepreka.

4. ISTRAŽIVANJE O UTJECAJU LOKALNE SAMOUPRAVE NA POLJOPRIVREDU OSJEČKO BARANJSKE ŽUPANIJE

U ovom empirijskom dijelu rada, se prikazuje uzorak, metode i cilj istraživanja. Potom se donose rezultati, te interpretacija rezultata.

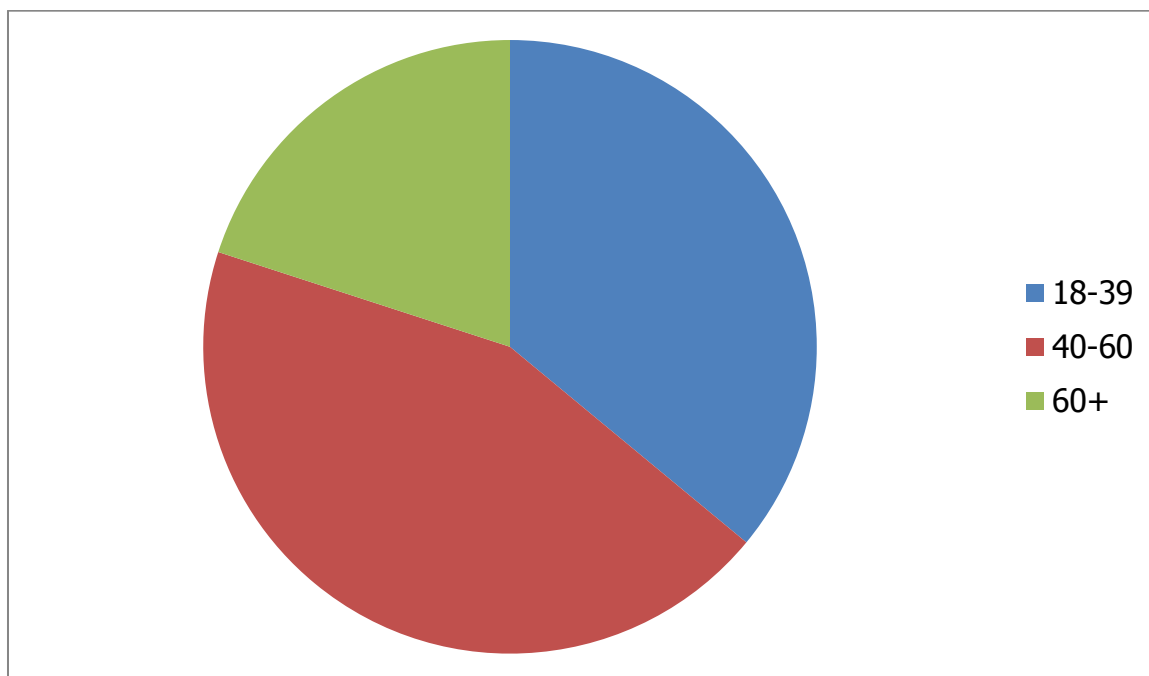
4.1. Uzorak, metode i cilj istraživanja

Istraživanje je provedeno na području Osječko-baranjske županije na uzorku 50 velikih i malih poljoprivrednika. Do rezultata istraživanja se došlo korištenjem ankete, odnosno terenskog ispitivanja. Autor je posjetio odabrane jedinice lokalne samouprave, te potražio poljoprivrednike koji su bili zainteresirani za ispunjavanje kratkog anketnog upitnika s četrnaest pitanja zatvorenog tipa, odnosno pitanja s većim ponuđenim odgovorima. Ispitanicima je rečeno kako je istraživanje anonimno i koristi se isključivo u svrhe pisanja završnog rada. Cilj istraživanja je prikazati percepciju poljoprivrednika Osječko-baranjske županije o utjecaju samouprave na poljoprivredu.

4.2. Uzorak i rasprava

Upitnik je podijeljen u dva dijela. Prva pitanja su općeg, a druga specifičnog karaktera. Prvo postavljeno pitanje se odnosilo na dob ispitanika.

Graf 1: Dob ispitanika

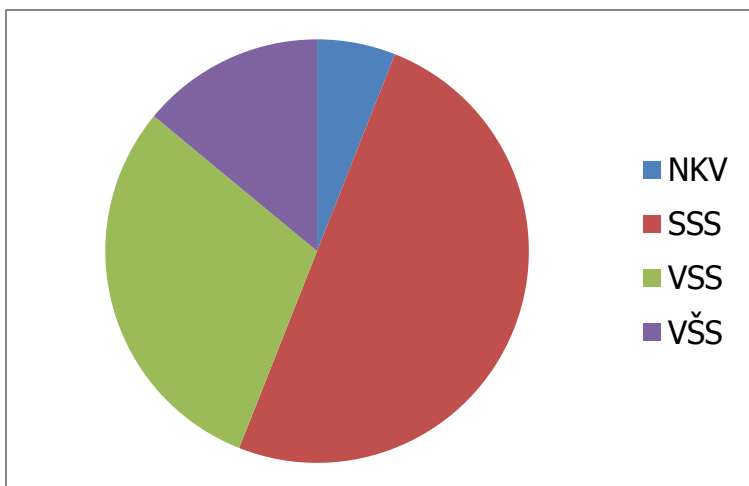

Izvor: izrada autora

U provedenom istraživanju sudjelovalo je 50 ispitanika, od kojih 36% spada u dobnu skupinu od 18 do 36 godina. Najveći broj ispitanik spada u skupinu od 40 do 60 godina (44%), a najmanje u dobnu skupinu iznad 60 godina (20%).

Drugo postavljeno pitanje se odnosilo na stručnu spremu ispitanika.

Graf 2: Stručna sprema

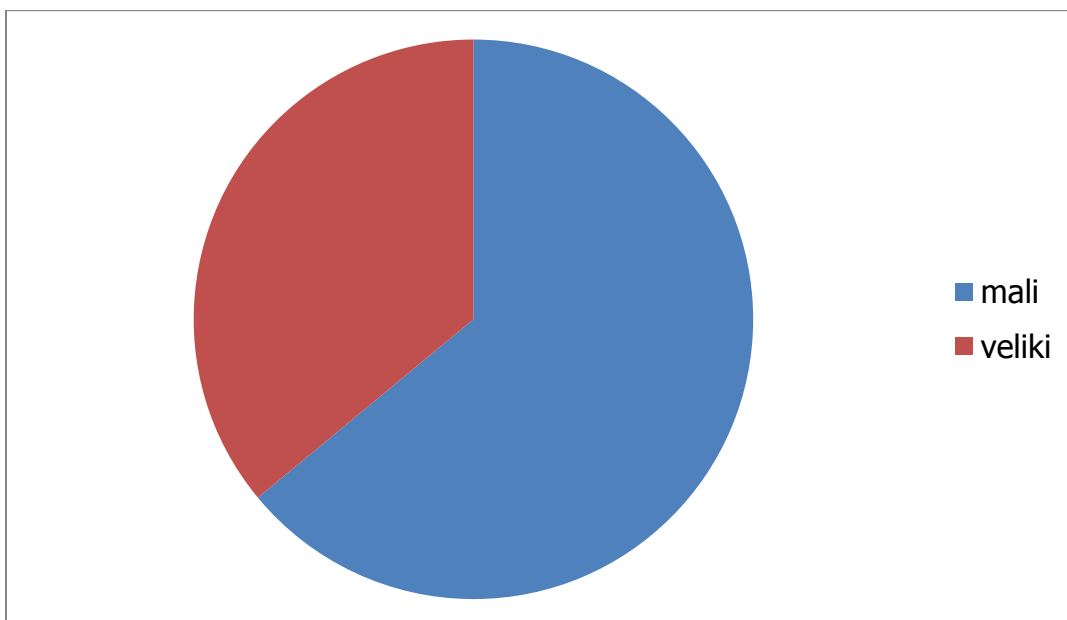

Izvor: izrada autora

Najveći dio ispitanika je srednje stručne spreme (50%), a najmanje ispitanika se izjasnilo kako su niskokvalificirani (6%).

Sljedeće pitanje se donosilo na to, jesu li poljoprivrednici registrirani kao veliki ili mali poduzetnici

Graf 3: Veličina registriranog poduzeća

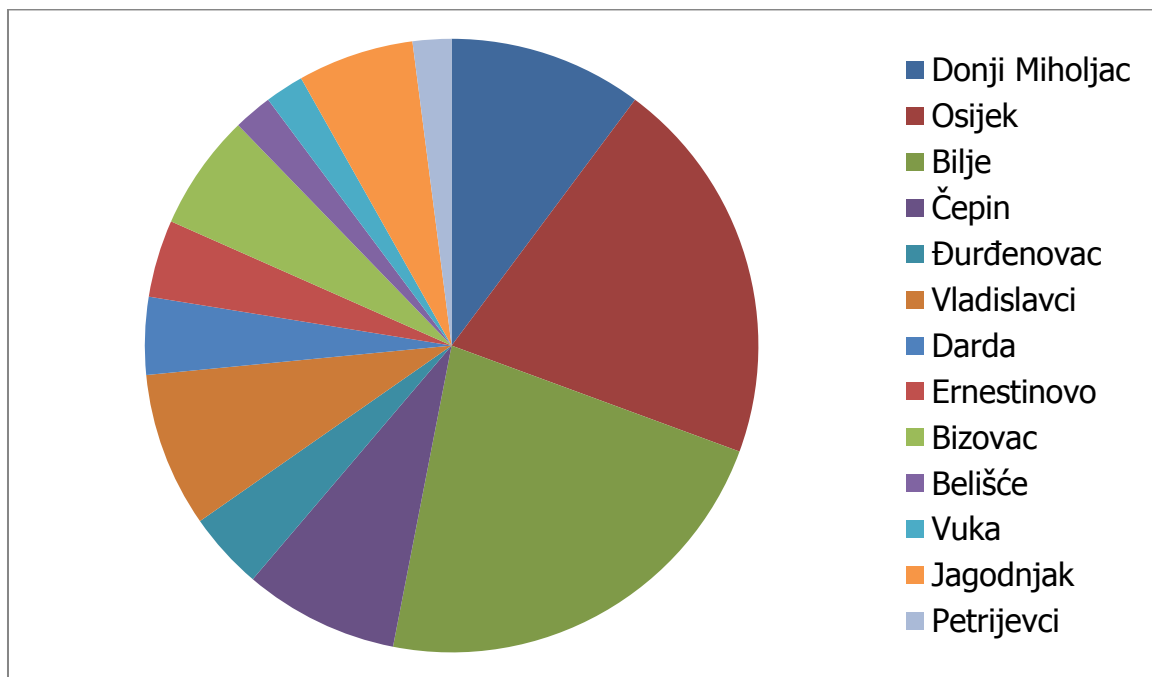

Izvor: Izrada autora

Rezultati pokazuju kako je najveći dio ispitanika registrirao malo poljoprivredno poduzeće. Subjekti malog gospodarstva su fizičke i pravne osobe koje samostalno i trajno obavljaju dopuštene djelatnosti radi ostvarivanja dobiti odnosno dohotka na tržištu. Neovisnost u poslovanju malih poljoprivrednih poduzeća, znači da druge fizičke ili pravne osobe, pojedinačno ili zajednički, nisu vlasnici više od 25% udjela u vlasništvu ili pravu odlučivanja u subjektu malog gospodarstva.

Sljedeće pitanje se odnosilo na lokalnu samoupravu u kojoj se obavlja djelatnost poduzeća.

Graf 4: Lokalna samouprava

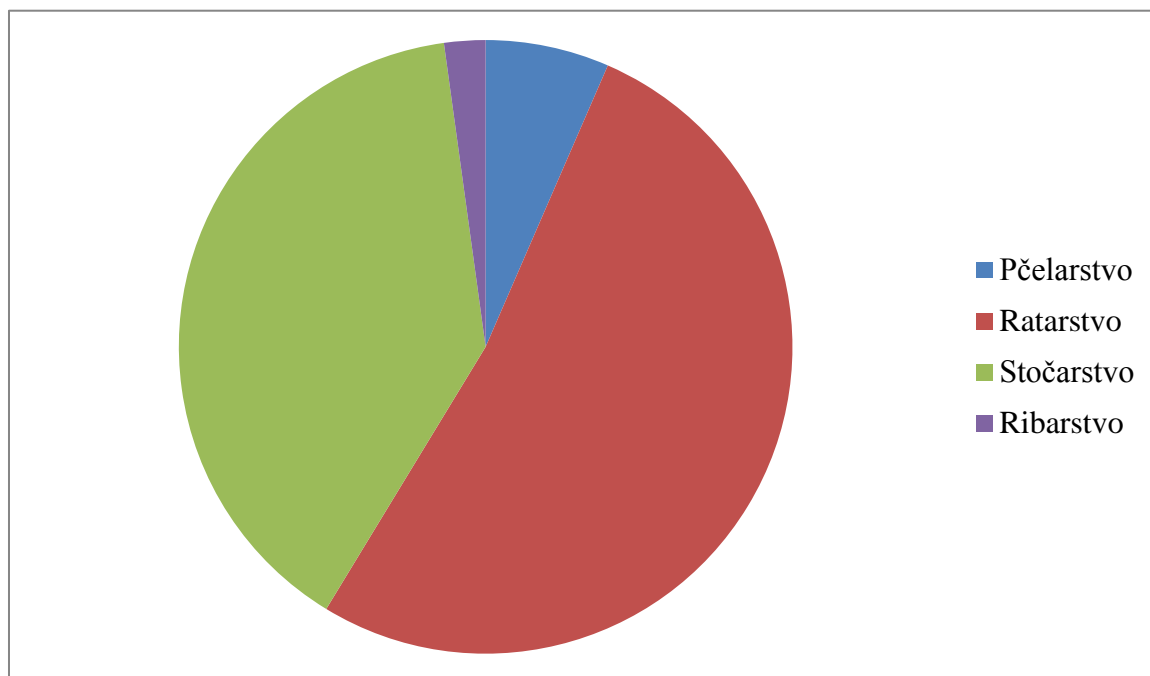

Izvor: izrada autora

Najveći dio ispitanika se nalazi u Bilju (22%) i Osijeku (20%), a najmanji dio ispitanika je u Belišću, Vuki i Petrijevcima.

Sljedeće pitanje se odnosilo na granu poljoprivrede kojom se bave ispitanici

Graf 5: Grana poljoprivrede poduzeća

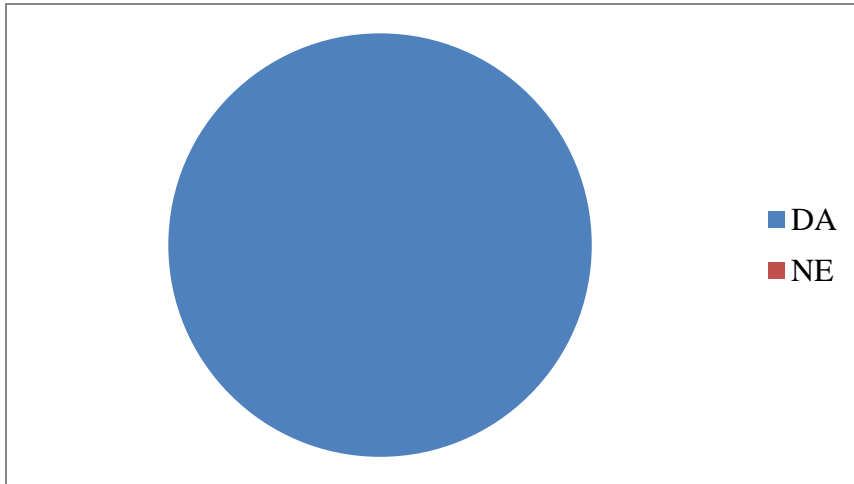

Izvor: izrada autora

Najveći dio ispitanika se bavi ratarstvom, (52%), a najmanji dio ribarstvom (2%).

Sljedeće pitanje se odnosilo na primanje poticaja i potpora za obavljanje djelatnosti.

Graf 6: Jeste li primatelji ikakvih poticaja ili lokalne samouprave?

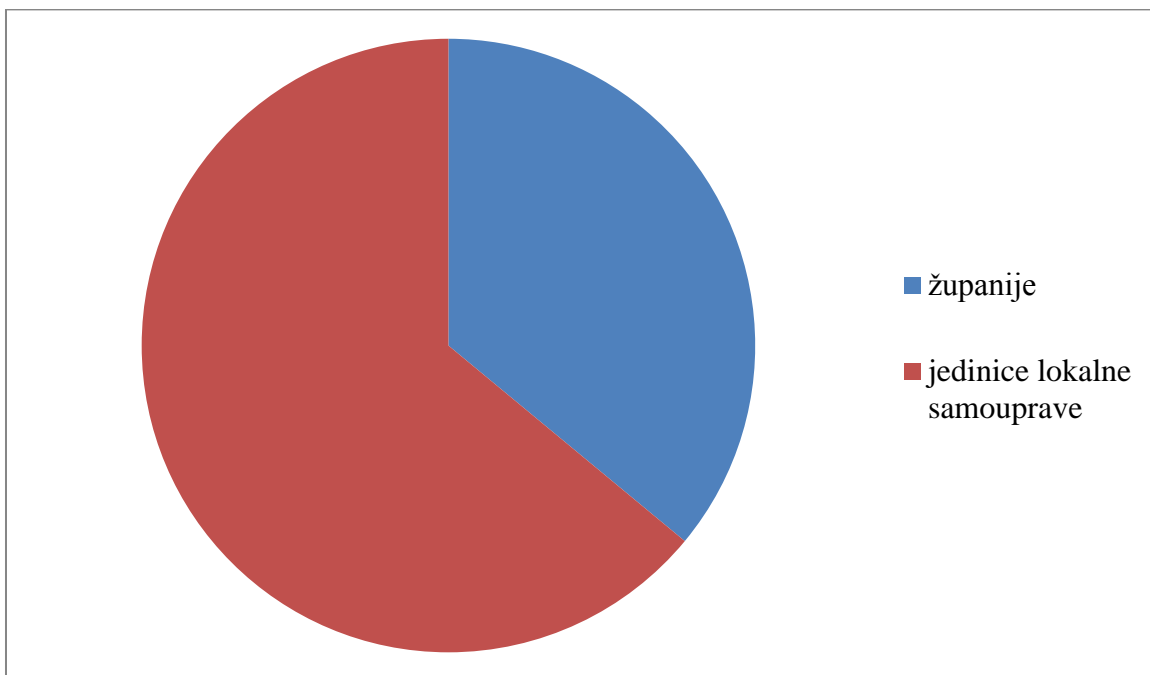

Izvor: izrada autora

Svi sudionici istraživanja su naveli kako primaju ili su primali potpore i poticaje za obavljanje svoje djelatnosti.

Sljedeće pitanje se postavilo kako bi se doznalo od koga su primali potporu. Ponuđen je odgovor županije i jedinica lokalne samouprave kako bi se uvidjelo tko još uvijek ima veći utjecaj i pomaže više poljoprivrednicima

Graf 7: Od koga ste primili potporu

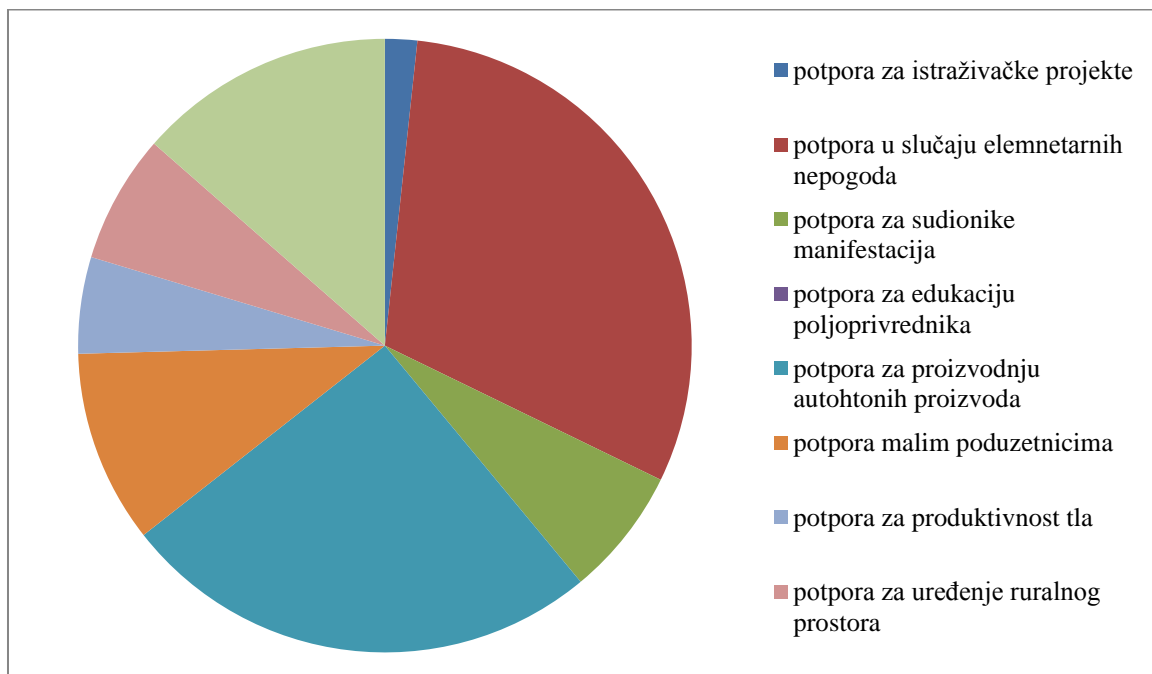

Izvor: Izrada autora

Na ovo pitanje 46% ispitanika je odgovorilo kako primalo je ili prima potporu od jedinica lokalne samouprave.

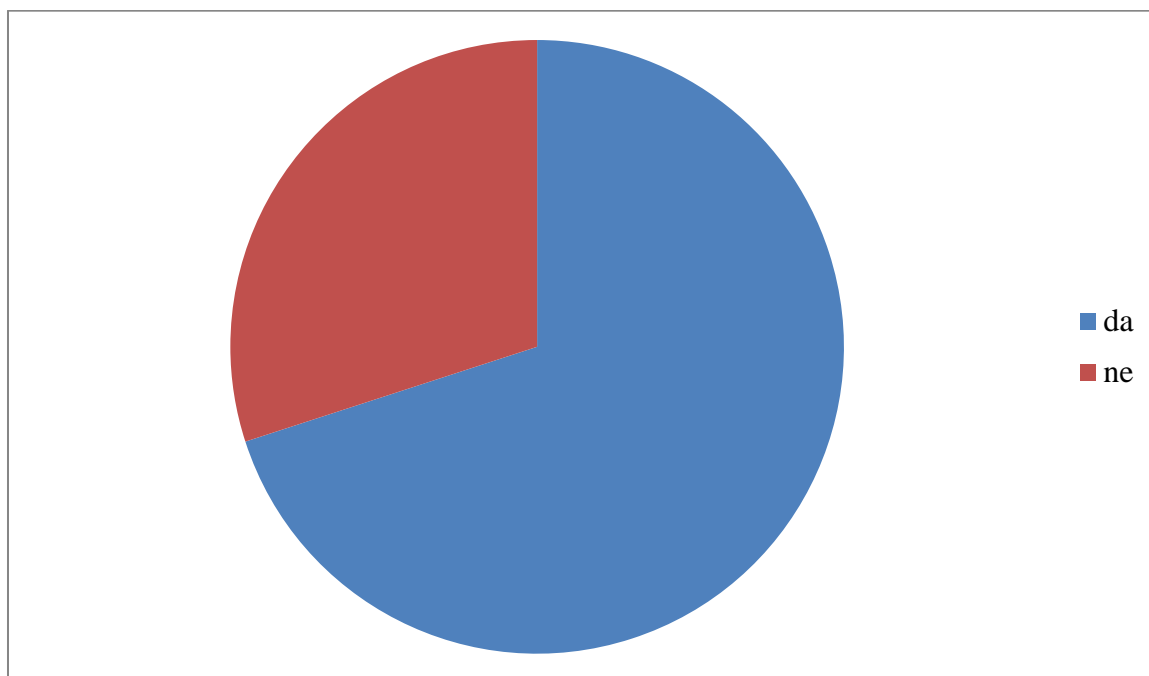
Graf 8: Jeste li aplicirali na neku od sljedećih potpora?

Izvor: izrada autora

Na navedeno pitanje dobiveni su podjednaki odgovori na većinu postavljenih pitanja, a zanimljivo je kako niti jedan ispitanik nije aplicirao za potporu za edukaciju poljoprivrednika. Najviše poljoprivrednika aplicira za potpore za proizvodnju autohtonih proizvoda, za kojima je potražnja uvelike povećana, te potpore u slučaju elementarnih nepogoda. Navedeni odgovor je očekivan s obzirom da ovo područje često zahvate elementarne nepogode iza kojih ostaju velike posljedice.

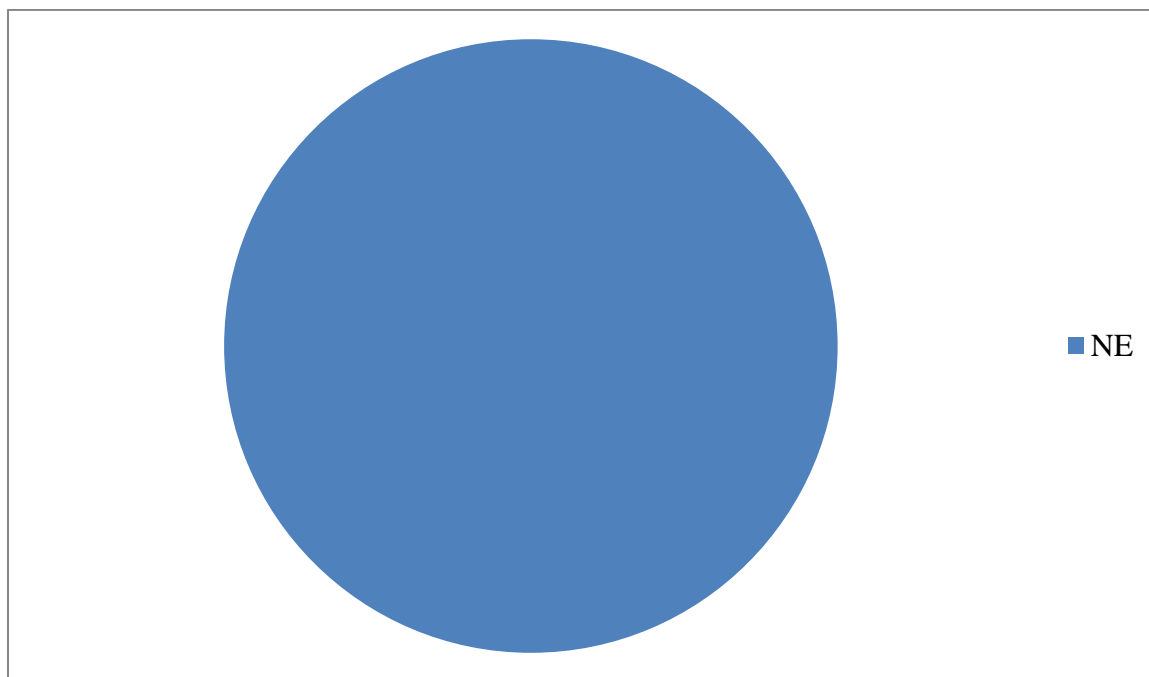
Graf 9: Smatrate li da lokalna samouprava ima velik utjecaj na poljoprivredu Županije?

Izvor: izrada autora

Prema rezultatima istraživanja 70% ispitanika smatra kako lokalna samouprava ima velik utjecaj na poljoprivredu, dok 30% ispitanika smatra kako utjecaj lokalne samouprave nije velik, jer po mišljenju ispitanika lokalna samouprava ne može imati velik utjecaj ako ne pomaže dovoljno i ne brine se o poljoprivredi, i po njima veći utjecaj imaju određene udruge, ili Europska unija na čije projekte apliciraju.

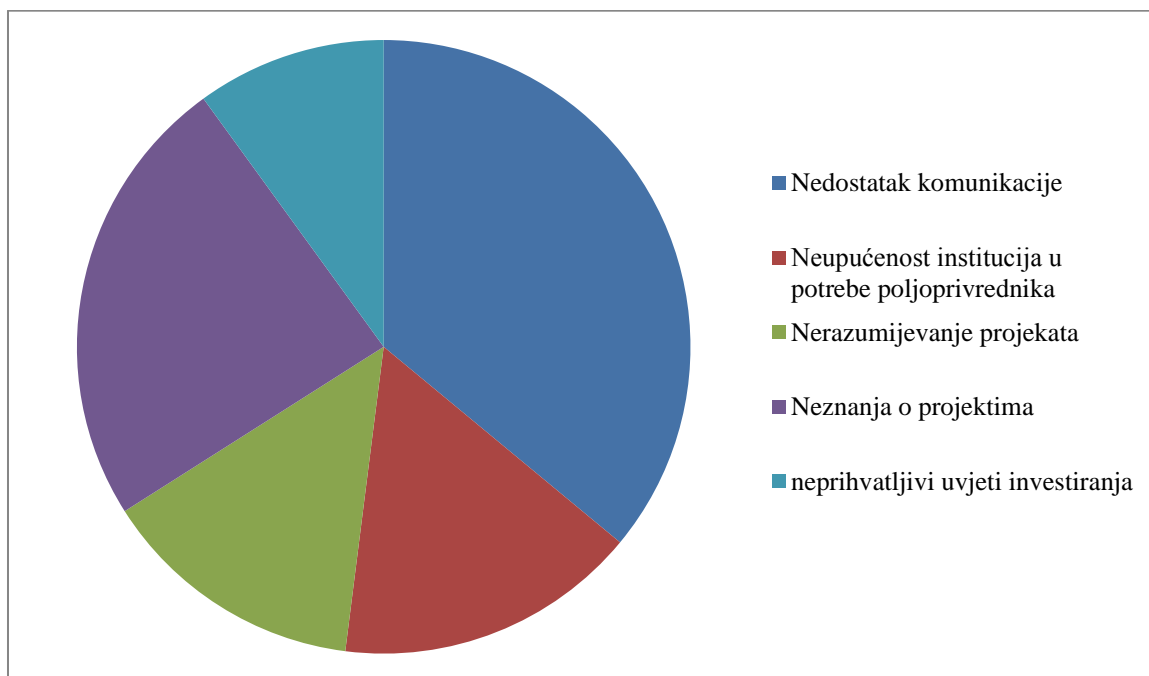
Graf 10: Smatrate li da lokalna samouprava dovoljno upućuje poljoprivrednike u svoje projekte

Izvor: izrada autora

Na navedeno pitanje svi ispitanici, njih 50 je odgovorilo kako lokalna samouprava ne upućuje dovoljno poljoprivrednike u svoje projekte. Prilikom razgovora s ispitanicima, naveli su kako veći poduzetnici dolaze prije do informacija o projektima od manjih poduzetnika, ali ni oni nisu dovoljno upućeni. Poljoprivrednici su mišljenja kako se projekti plasiraju u javnost radi zadovoljavanja određenih normi, a ne stvarne provedbe, jer većina njih za postojanje projekata čuje po njihovom završetku u lokalnim medijima.

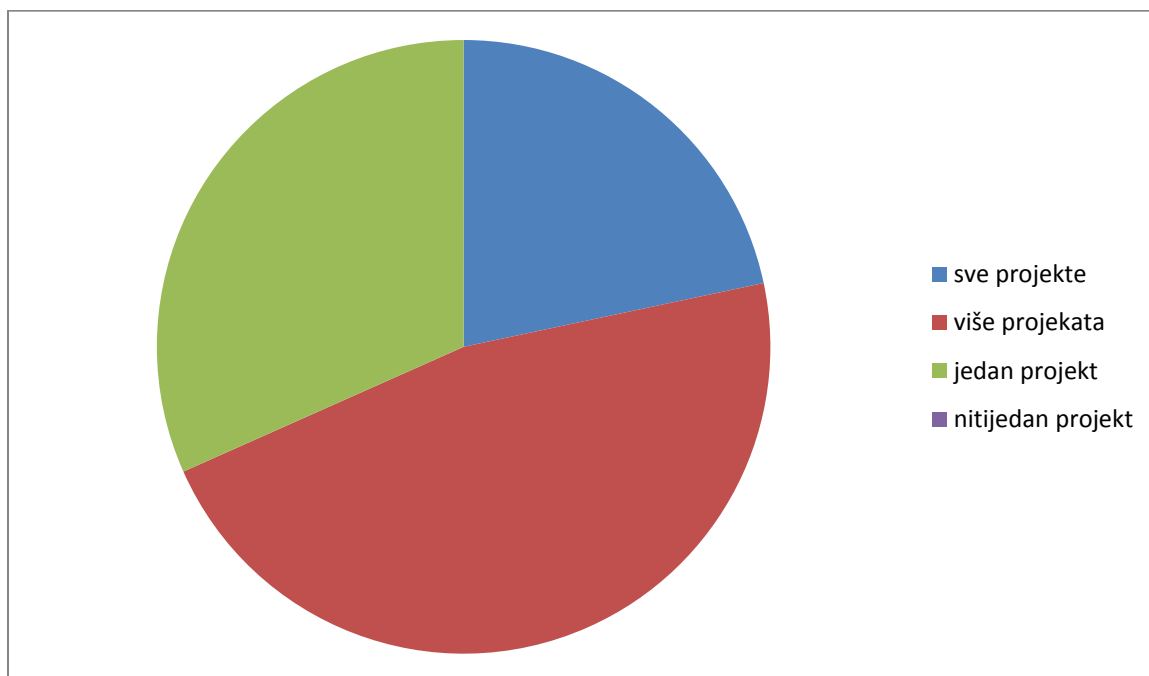
Graf 11: Koji su razlozi ne apliciranja na projekte

Izvor: izrada autora

Na pitanje zašto ne apliciraju na projekte ispitanici odgovaraju kako je komunikacija loša i izostaje, te stoga nisu ni upućeni u uvjete ni provedbu- također problem je i neupućenost institucija u potrebe poljoprivrednika i projekti se ne usklađuju dovoljno s potrebama. Također jedan od razloga ne apliciranja su i neprihvatljivi uvjeti investiranja, odnosno uvjeti ugovora.

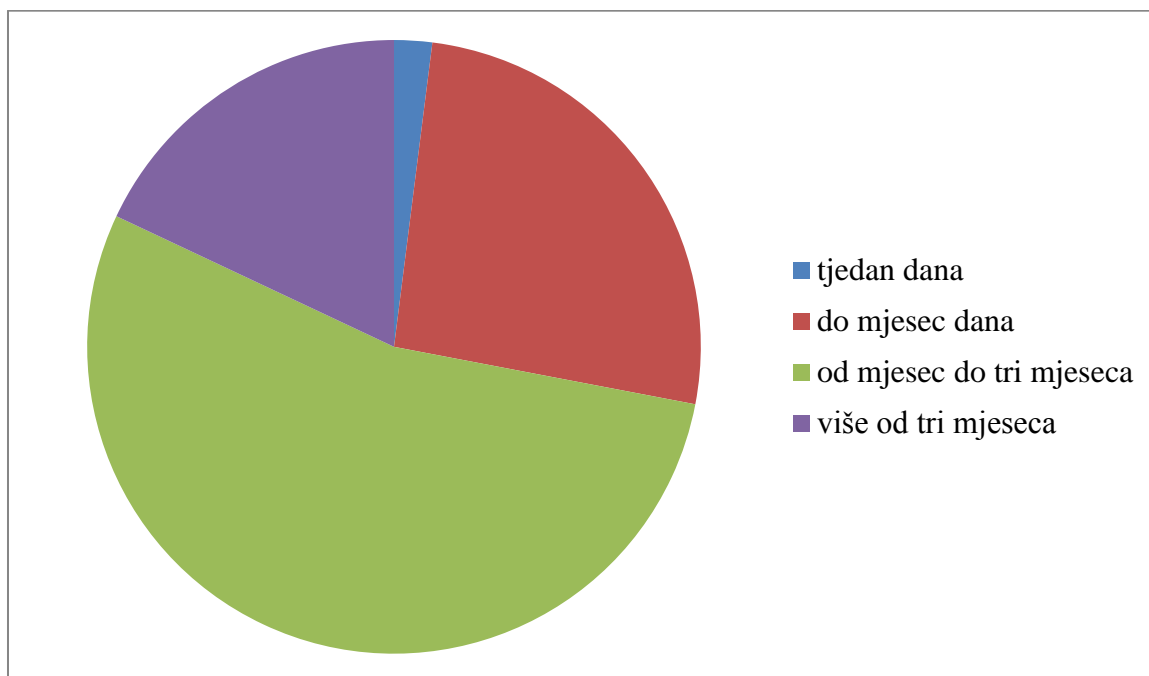
Graf 12: Koliko često aplicirate na projekte

Izvor: izrada autora

Veći dio ispitanika aplicira na sve projekte koji su ponuđeni, dok najveći broj ispitanika 47% aplicira na jedan projekt. Razlog slabog odaziva je objašnjen u prethodnom grafu, a odnosi se ponajviše na to što projekti nisu usklađeni s potrebama poljoprivrednika. I kao glavni razlozi ne apliciranja ispitanici navode manjak motiviranosti i neznanje.

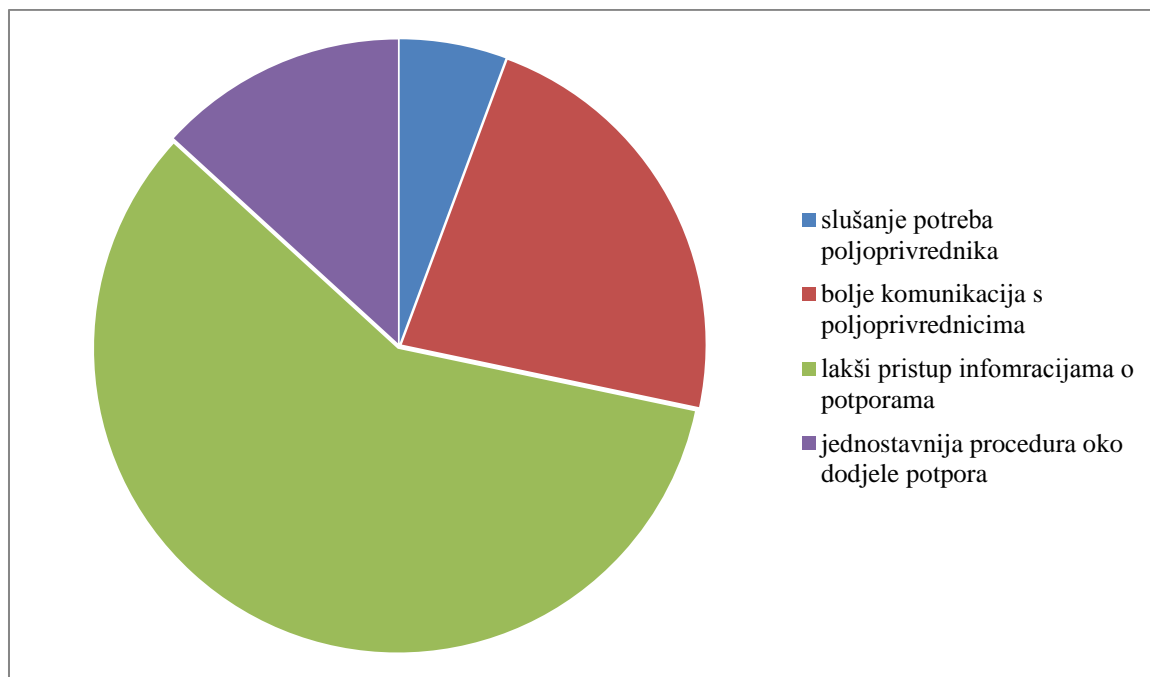
Graf 13: Ukoliko ste dobili određene investicije je li dugo trajao proces dobivanja potpore

Izvor: izrada autora

Odgovori na ovo pitanje su zapravo razlozi ne apliciranja na potpore koje nudi Osječko-baranjska županija. Ispitanici ističu kako je dugo vrijeme realizacije i dobivanja sredstava, što ne ide u prilog obavljanju poljoprivredne djelatnosti, u kojoj vladaju nepisani zakoni o redoslijedu obavljanja poslovanja u poljoprivrednih djelatnosti. Ovdje je riječ o godišnjim dobima, vremenu i potrebama stoke kada je u pitanju stočarstvo.

Graf 14: Što po vama treba promijeniti kako bi se poboljšao utjecaj lokalne samouprave na poljoprivredu

Izvor: izrada autora

Ispitanici su naveli kako je najbitnije da Osječko-baranjska županija olakša pristup informacijama o potpori, te više komunicira s poljoprivrednicima. Ovdje se javlja kontradiktornost s drugim djelatnostima. Naime, u današnje vrijeme svi su okrenuti Internetu kao glavnom izboru oglašavanja, dok ovdje je primjer kako Internet kao oglašivačko sredstvo nije najbolje rješenje. Poljoprivrednici su mišljenja kako bi se većom komunikacijom lakše dolazilo do informacija, što bi i smanjilo proceduru dodjeljivanja potpora.

5. ZAKLJUČAK

Cilj rada bio je prikazati percepciju poljoprivrednika Osječko-baranjske županije o utjecaju samouprave na poljoprivredu. Istraživanje je provedeno na području Osječko-baranjske županije na uzorku 50 velikih i malih poljoprivrednika. Do rezultata istraživanja se došlo korištenjem ankete, odnosno terenskog ispitivanja.

Lokalna samouprava dodjeljuje potpore za poljoprivredu, potpore za sve sudionike manifestacija koje se odnose na poljoprivredni razvoj, potpore za edukaciju poljoprivrednika, potpore mladim poljoprivrednicima. Lokalne samouprave moraju puno kvalitetnije educirati poljoprivrednike s obzirom da je u anketnom ispitivanju njih 100% odgovorilo da ih nitko ne informira o svojim projektima te da potpore češće odu velikim proizvođačima. Vrlo bitno je napomenuti kako bi samouprave trebale otvoriti edukacijske centre za poljoprivrednike zbog poboljšanja međusobne komunikacije i podizanja razine svijesti o projektima za koje se dodjeljuju potpore.

Nužna je izgradnja sustava navodnjavanja, organske poljoprivrede i unaprjeđenje okolišne prihvatljivosti postojeće proizvodnje. Iako Osječko-baranjska županija duži niz godina aktivno pridonosi razvoju ovoga važnog gospodarskog sektora s ogromnim razvojnim potencijalom, kroz čitav niz županijskih poticajnih programa, ispitanici nisu zadovoljni utjecajem lokalne samouprave.

Kako bi se poboljšao utjecaj lokalne samouprave Osječko-baranjske županije potrebno je unaprijediti razvoj svih sektora, s obzirom da se na temelju istraživanja uočilo da bez obzira što promatrana županija nudi mogućnost razvoja svih sektora poljoprivrede ne razvijaju svi sektori. Također, uz potpore prilikom održavanja poljoprivrednih površina i usjeva, potrebno je i jačati sektor prerade i skladištenja poljoprivrednih proizvoda, tako bi se standardizirala proizvodnja, pojačala tržišna pozicija brendiranjem poljoprivrednih proizvoda i pojačao proizvodno-distribucijski lanac.

Hipoteze postavljene u uvodnom dijelu rada se u potpunosti potvrđuju, što je dokazano i u empirijskom dijelu rada.

6. POPIS LITERATURE

- Analiza hrvatske politike upravljanja poljoprivrednim zemljištem, str. 4. http://s3-eu-west-1.amazonaws.com/zelena-akcija.production/zelena_akcija/document_translations/888/doc_files/original/Policy_analiza2.pdf. 20.08.2016.
- Čavrak, V. (2011.): *Gospodarstvo Hrvatske*. Politička kultura, Zagreb.
- Horvat, H.: Budućnost hrvatskih obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava, Savjetodavna služba, 2014., <http://www.mps.hr/UserDocsImages/IYFF/Budu%C4%87nost%20hrvatskih%20obiteljskih%20PG-a.pdf>, 20.08.2016.
- Lokalna samouprava Beli Manastir, <http://www.obz.hr/hr/index.php?tekst=12>, 20.08.2016.
- Nacionalna klasifikacija djelatnosti, Hrvatska gospodarska komora, Županijska komora Osijek, www.obz.hr/hr/index.php?tekst=473, 20.08.2016.
- Osječko-baranjska županija, Poljoprivreda i prehrambena industija, <http://www.obz.hr/hr/index.php?tekst=103>, 20.08.2016.
- Županijska razvojna strategija Osječko-baranjske županije 2011.-2013., Osijek, 2011., <http://www.obz.hr/hr/pdf/strategija/2011/%C5%BDupanijska%20razvojna%20strategija%20Osje%C4%8Dko-baranjske%20%C5%BEupanije%202011.%20-%202013.pdf>, 20.08.2016.

7.SAŽETAK

Osječko-baranjska županija izdvaja sredstva iz proračuna namijenjena unaprjeđenju poljoprivrede i ruralnog razvoja, kako bi se očuvao ruralni prostor i unaprijedila kvaliteta života. Problem utjecaja lokalne samouprave je taj što poljoprivrednici ne komuniciraju dovoljno s lokalnom samoupravom i nemaju dovoljno informacija o potporama i projektima sufinanciranja. Najviše poljoprivrednika aplicira za potpore za proizvodnju autohtonih proizvoda, za kojima je potražnja uvelike povećana, te potpore u slučaju elementarnih nepogoda, s obzirom da ovo područje često zahvate elementarne nepogode iza kojih ostaju velike posljedice.

8.SUMMARY

Osječko-Baranjska county allocates funds from the budget intended for the improvement of agriculture and rural development, in order to preserve rural areas and improve the quality of life. The problem of the influence of local government is that farmers do not communicate enough with the local government and do not have enough information on grants and funding projects. Most farmers applying for aid for the production of local products, for which demand is greatly increased, and aid in case of natural disasters, given that this area is often interventions natural disasters that leave serious consequences.

9.PRILOG

Prilog 1. Anketni listić

Mišljenje o utjecaju lokalne samouprave na poljoprivredu Osječko-baranjske županije
Anonimna anketa se provodi u svrhu istraživanja za potrebe pisanja završnog rada. Ukoliko ste u mogućnosti, molila bih Vas da izdvojite trenutak i odgovorite na nekoliko jednostavnih pitanja. Hvala!

1. Dob ispitanika
  - a. 18-39
  - b. 40-60
  - c. 60+
2. Stručna sprema
  - a. NKV
  - b. SSS
  - c. VSS
  - d. VŠŠ
3. Veličina registriranog poduzeća
  - a. Malo
  - b. Veliko
4. Grana poljoprivrede poduzeća
  - a. Pčelarstvo
  - b. Ratarstvo
  - c. Stočarstvo
  - d. Ribarstvo
  - e. Voćarstvo
  - f. Vinogradarstvo
5. Lokalna samouprava
  - a. Donji Miholjac
  - b. Osijek
  - c. Bilje
  - d. Čepin

- e. Đurđenovac
- f. Vladislavci
- g. Darda
- h. Ernestinovo
- i. Bizovac
- j. Belišće
- k. Vuka
- l. Jagodnjak
- m. Petrijevc

6. Jeste li primatelji ikakvih poticaja ili lokalne samouprave?

- a. Da
- b. Ne

7. Od koga ste primili potporu

- a. Županije
- b. Jedinice lokalne samouprave

8. Jeste li aplicirali na neku od sljedećih potpora?

- a. Potpora za istraživačke projekte
- b. Potpora u slučaju elemnetarnih nepogoda
- c. Potpora za sudionike manifestacija
- d. Potpora za edukaciju poljoprivrednika
- e. Potpora za proizvodnju autohtonih proizvoda
- f. Potpora malim poduzetnicima
- g. Potpora za produktivnost tla
- h. Potpora za uređenje ruralnog prostora
- i. Potpora robne burze

9. Smatrate li da lokalna samouprava ima velik utjecaj na poljoprivredu Županije?

- a. Da
- b. Ne

10. Smatrate li da lokalna samouprava dovoljno upućuje poljoprivrednike u svoje projekte

- a. Da
  - b. Ne
11. Koji su razlozi ne apliciranja na projekte
- a. Nedostatak komunikacije
  - b. Neupućenost institucija u potrebe poljoprivrednika
  - c. Nerazumijevanje projekata
  - d. Neznanja o projektima neprihvatljivi uvjeti investiranja
12. Koliko često aplicirate na projekte
- a. Na sve projekte
  - b. Na više projekata
  - c. Na jedan projekt
  - d. Na niti jedan projekt
13. Ukoliko ste dobili određene investicije je li dugo trajao proces dobivanja potpore
- a. Tjedan dana
  - b. Do mjesec dana
  - c. Od mjesec do tri mjeseca
  - d. Više od tri mjeseca
14. Što po vama treba promijeniti kako bi se poboljšao utjecaj lokalne samouprave na poljoprivredu
- a. Slušanje potreba poljoprivrednika
  - b. Bolje komunikacija s poljoprivrednicima
  - c. Lakši pristup informacijama o potporama
  - d. Jednostavnija procedura oko dodjele potpora

10. POPIS GRAFOVA

Graf 1: Dob ispitanika	17
Graf 2: Stručna sprema	18
Graf 3: Veličina registriranog poduzeća	18
Graf 4: Lokalna samouprava	19
Graf 5: Grana poljoprivrede poduzeća	20
Graf 6: Jeste li primatelji ikakvih poticaja ili lokalne samouprave	21
Graf 7: Od koga ste primili potporu	21
Graf 8: Jeste li aplicirali na neku od sljedećih potpora	22
Graf 9: Smatrate li da lokalna samouprava ima velik utjecaj na poljoprivredu Županije	23
Graf 10: Smatrate li da lokalna samouprava dovoljno upućuje poljoprivrednike u svoje projekte	24
Graf 11: Koji su razlozi neapliciranja na projekte	25
Graf 12: Koliko često aplicirate na projekte	26
Graf 13: Ukoliko ste dobili određene investicije je li dugo trajao proces dobivanja potpore	27
Graf 14: Što po vama treba promijeniti kako bi se poboljšao utjecaj lokalne samouprave na poljoprivredu	28

TEMELJNA DOKUMENTACIJSKA KARTICA

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Poljoprivredni fakultet u Osijeku

Završni rad

Utjecaj lokalne samouprave na poljoprivredu Osječko-baranjske županije

The impact of local government on agriculture of Osječko-Baranjska county

Matej Pavić

SAŽETAK

Osječko-baranjska županije izdvaja sredstva iz proračuna namijenjena unaprjeđenju poljoprivrede i ruralnog razvoja, kako bi se očuvao ruralni prostor i unaprijedila kvaliteta života. Problem utjecaja lokalne samouprave je taj što poljoprivrednici ne komuniciraju dovoljno s lokalnom samoupravom i nemaju dovoljno informacija o potporama i projektima sufinanciranja. Najviše poljoprivrednika aplicira za potpore za proizvodnju autohtonih proizvoda, za kojima je potražnja uvelike povećana, te potpore u slučaju elementarnih nepogoda, s obzirom da ovo područje često zahvate elementarne nepogode iza kojih ostaju velike posljedice.

Ključne riječi: lokalna samouprava Osječko-baranjske županije, poljoprivreda, projekti i potpore

SUMMARY

Osječko-Baranjska county allocates funds from the budget intended for the improvement of agriculture and rural development, in order to preserve rural areas and improve the quality of life. The problem of the influence of local government is that farmers do not communicate enough with the local government and do not have enough information on grants and funding projects. Most farmers applying for aid for the production of local products, for which demand is greatly increased, and aid in case of natural disasters, given that this area is often interventions natural disasters that leave serious consequences.

Key words: local government of Osječko-Baranjska county, agriculture, projects and grants

Datum obrane: